

Tinutulungan ang mga consumer [namimili] na mapansin ang credit discrimination [masamang pagtangi sa pag-utang]

Maaaring narinig na ninyo ang ukol sa credit discrimination, subalit maaaring mahirap na mapansin ito kapag nangyayari. Matutulungan ninyo ang mga tao na kupkupin ang kanilang mga karapatan sa pamamagitan ng pamahagi ng information ukol sa ano ang maaari at hindi maaaring gawain ng mga tagapahiram sa ilalim ng Equal Credit Opportunity Act [batas ng magkatulad na pagkakataon sa pag-utang].

Equal Credit Opportunity Act (ECOA)

Mula sa sandaling humiling ang isang tao ng credit o utang, hanggang ihinto ang account, kinukupkop ang tao laban sa discrimination. Pinagbabawal ng ECOA ang mga tagapahiram mula sa pag-discriminate laban sa mga tao batay sa mga katangiang nakalista sa sumusunod, na tinuturng na kinukupkop:

- Lahi
- Kulay
- Pananampalataya
- Pinanggalingang bansa
- Kasarian (kabilang ang pagkiling sa kasarian, at inaangkin na kasarian)
- Katayuan ng pagkasal
- Edad
- Tumatanggap ng ambag mula sa pantulong na pangmadla

Pinapayagan ang mga tagapahiram na tanunging ang mga consumer para sa gayong uri ng information, subalit hindi maaaring suyuin ng mga tagapahiram ang mga tao mula sa pag-apply ng credit, batay sa mga kinukukop na katangian (hal. batay sa kasarian o pananampalataya). Hindi nila maaaring tanggihan ang credit batay sa gayong katangian. Hindi sila pinahihintulutan na sumingil ng mas mataas na halaga, katulad ng mas mataas na antas ng patubo o mas mataas na bayarin, batay sa alinman sa mga kinukukop na katangian.

Kahit na hindi mag-discriminate ang mga tagapahiram batay sa mga kinukupkop na katangian ng taong nag-aapply para sa credit, hindi rin silang maaaring mag-discriminate laban sa tao batay sa kinukupkop na katangiang ng ibang taong kaugnay sa kanila. Halimbawa, kung nag-aapply ang isang tao ng utang sa bank at may kasamang kaibigan, pinagbabawalan ang tagapahiram na mag-discriminate laban sa humihiram batay sa katangian ng kaibigan.

Na may hangganan, pinahihintulutan ang mga tagapahiram na isipin ang mga kalagayan katulad ng kita, utang, at credit history kapag nagpapasya sila kung mag-aalok ng credit sa isang consumer at mga tanging tadhana sa credit.

Tumutukoy ang ECOA sa mga utang at credit kabilang ang:

Mga utang sa kotse	Mga credit card
Mga utang sa tahanan	Mga utang sa nag-aaral
Mga utang sa negosyo	Mga utang sa sarili

Kinukupkop din ng batas ang mga consumer mula sa pag-discriminate at pagganti laban sa mga taong nanindigan sa kanilang mga karapatan sa ilalim ng mga batas na nagkukupkop ng consumer. Halimbawa, hindi maaari ang mga tagapahiram na tanggihang mag-alok ng credit o sumingil nang mas mataas dahil nagsampa ang consumer ng reklamo ukol sa isang kamalian sa kwenta ng credit card.

Kabilang ang ECOA sa mga batas na nagkukupkop ng consumer, gayon din ang:

- Truth in Lending Act (TILA) [batas ng katotohanan sa pagpapahiram], na nag-aatas sa mga tagapahiram na gamitin ang magkakatulad ng pagbunyag at nagkukupkop laban sa hindi makatwiran o maling pagsingil sa credit at gawi sa credit card.

- Fair Credit Reporting Act (FCRA) [batas ng makatarungang pag-uulat ng pag-utang], na nagkukupkop ng katapatan, kawastuhan, at pang-sarili ng information ng credit.
- Fair Debt Collection Practices Act (FDCPA) [batas sa makatarungang gawi sa pagkubra], na nagbabawal sa mga kubrador sa paggamit ng mga gawaing maabuso, hindi makatarungan, o madaya upang mangubra.
- Electronic Fund Transfer Act (EFTA) [batas sa electronic na paglipat ng pera], na nagkukupkop ng mga consumer kapag nangangasiwa nang electronic sa kanilang pera.

Ano ang hindi maaaring gawain ng mga tagapahiram sa ilalim ng batas

Tanggihan ang pag-apply ng credit dahil sa kinukupkop na katangian ng consumer

Halimbawa, hindi maaaring tanggihan ng tagapahiram ang pag-apply ng credit dahil nanggaling sa tanging bansa ang consumer. Subalit, paminsan-minsan, pinahihintulutan ang tagapahiram na isipin ang kalagayang ng immigration, kung naniniwala ang tagapahiram na maaaring may epekto sa pagbabayad ng utang.

Palitan ang mga tadhana o kalagayan na credit batay sa kinukupkop na katangian ng consumer

Kabilang dito ang pag-alok ng mas mataas na antas ng patubo o lubos na mga bayarin dahil sa lahi o pinanggalingang bansa ng consumer.

Tanungin kung tumatanggap ang consumer ng bayad na alimony [panustos sa na-divorce na asawa], panustos sa anak, o panustos sa paghiwalay

Kung tanungin ito ng tagapahiram, dapat ipahayag ng tagapahiram sa consumer na kailangan sagutin lamang kung umaasa ang consumer sa mga bayad na iyon upang maging nararapat para sa credit. Subalit, pinahihintulutan ang tagapahiram na tanungin kung nagbabayad ang consumer ng alimony, panustos sa anak, o panustos sa paghiwalay bilang bahagi ng paraang paggiging nararapat.

Tanungin kung nabalo o na-divorce ang consumer

Paminsan-minsan, pinahihintulutan ang tagapahiram na tanungin kung kasal, hindi kasal, o hiwalay ang consumer. Kabilang sa “hindi kasal” ang walang asawa, na-divorce, at nabalo.

Humingi ng information ukol sa asawa ng consumer, katulad ng kita ng asawa

Subalit, pinahihintulutan ang pagtanong ukol sa asawa, kapag:

- Nag-aaply ang asawa ng magkasamang credit.
- Pinahihintulutan ang asawa na gamitin ang account o legal na mananagot sa account.
- Umaasa ang consumer sa kita ng asawa, o sa alimony, panustos sa anak, o ibang panustos mula sa dati o kasalukuyang asawa upang mapahintulutan sa credit
- Nakatira ang consumer sa isang state na may mga batas na community property [pag-aari ng mag-asawa] o ginagamit ang pag-aari na nasa state na mayroong batas na gayon upang mapahintulutan sa credit

Tratuhin ang consumer nang kaiba batay sa edad

Subalit, pinahihintulutan ito kapag:

- Lubos na bata ang consumer upang maging panig ng isang contract
- Kahit man lamang 62 ang edad ng consumer, at nag-aalok ang tagapahiram ng mas mahusay na mga tadhana o, kundi kaya, pabor sa mas matandang mga consumer
- Ginagamit ng tagapahiram ang edad upang isipin kung karapat-dapat sa credit–halimbawa, pag-iisipan kung bababa ang kita ng consumer dahil nalalapit ang pag-retire

Tanggihan na isipin ang pagtulong pangmadla na katulad ng ibang kita

Halimbawa, hindi maaaring tanggihang ituring ng tagapahiram ang mga voucher [katibayan ng pagbayad] mula sa Section 8 Housing Choice Voucher Homeownership Program [program pangtulong sa pagmamay-ari ng tahanan] bilang kita o tanggapin ang mga ito para lamang sa tanging mga utang na mortgage.

Tratuhin ang mga consumers nang hindi pabor dahil sa kasarian, pagkiling sa kasarian

Hindi maaaring mag-discriminate ang tagapahiram laban sa inyo batay sa kasarian ninyo. Kabilang dito ang pagkiling sa kasarian, inaangkin na kasarian, at pagsunod sa mga karaniwang kuro-kuro na batay sa kasarian. Halimbawa, hindi maaaring kakailanganin ng tagapahiram sa mga kasal sa katulad na kasarian na magpakita ng ibang papeles tungkol sa kanilang pagkasal, kaysa sa mga kasal sa kabilang kasarian, o mag-discriminate sa mga consumer na transgender [salungat sa kasarian] sa paraan ng pag-apply.

Mga nagbabalang palatandaan ng discrimination

Mas madaling mapansin ng mga tao ang credit discrimination kung handa sila at namamalayan ang mga nagbabalang palatandaan. Hindi nangyayari lamang ang credit discrimination sa kalagayang harapan, na nangangahulugan ng maaaring mahirap mapansin. Pansinin kung ang consumer ay:

- Tinatrato nang kaiba nang harapan kaysa sa phone o online
- Sinisikap na pigilin na mag-apply sa credit
- Madidinig ang tagapahiram na nagpupuna nang pagtanggihan ukol sa lipi, pinanggalingang bansa, kasarian (kabilang ang pagkiling sa kasarian at inaangkin na kasarian), o ibang kinukupkop na katangian
- Tinanggihan ang credit kahit na nararapat para doon batay sa naka-advertise na hinihingi
- Inalok ng credit na may mas mataas na antas kaysa sa in-apply nila, kahit na nararapat sila para sa mas mababang antas batay sa naka-advertise na hinihingi

Mga paraan ng maaaring maghanda ang mga tao bago kumuha ng utang

Sa mga kalagayang na nahirapan ang mga tao sa pananalapi, maaaring makatulong sa mga tao ang disaster relief [kaluwagang pangkahamakan] at ibang mga program ng pamahalaan upang iwasan ang pagkuha ng mga utang na mahal o mabiktima ng scam [pandaraya].

Manaliksik

Maaaring matulungan ninyo ang ibang tao na magtingin-tingin sa paligid, matutuhan ang ukol sa mga pakinabang at panganib ng nagugustuhan nilang mga kalakal na pampananalapi, manaliksik

ng mga kasalukuyang antas ng patubo, at ipaghambing ang mga kalakal at alok mula sa ilang tagapahiram.

Alamin ang kanilang credit history

Tiyaking walang kamalian o kulang na mga bagay sa mga credit report. May karapatan ang mga consumer na humiling ng isang libreng copy ng kanilang mga credit report bawat taon, mula sa bawat tatlong pinakamalaking company na nag-uulat ng credit, sa pamamagitan ng pagdalaw sa AnnualCreditReport.com (sa Ingles).

Kapag dumalaw sila sa site, maaaring makikita nila ang mga hakbang upang makita sa online, nang mas madalas, ang mga binabagong ulat. Nagkakaloob ito sa mga tao ng mas mabuting kakayahang subaybayan ang mga pagbabago sa kanilang credit.

Kung kinkailangan, maaaring tanungin ng mga consumer kung maaabot ang credit report sa kanilang gustong wika.

Magtanong ukol sa kabuuan ng mga gastos

Tulungan ang mga tao na tumingin hindi lamang sa buwanang bayad. Tiyaking naiintindihan nila ang mga antas at ang kabuuang halaga ng patubo at mga bayarin na babayaran sa katagalan.

Payuhan silang magtanong kung aling mga bayarin at singil ang maaaring makipag-ayusan.

Manatiling nangangasiwa

Hindi dapat madaliin ng mga tagapahiram ang mga tao o iatraso nang walang dahilan ang pagkilos sa pag-apply. May karapatan ang mga consumer na makatanggap ng nakasulat na infomation–kabilang, sa maraming kalagayan, napapanahong information tungkol sa pagkilos na ginagawa ng tagapahiram sa pag-apply sa credit.

Tiyakin bago magpirma

Dapat hindi napipilitan ang mga consumer na pumirma. Dapat mag-abala sila upang tiyaking gagana para sa kanila ang kalakal ng credit at mga tadhana. Kung kailangan, dapat magtanong ang mga tao kung may maaabot na pagtulong sa kanilang wika.

Mga hakbang upang lutasin ang pagtatalo

Nangyayari, paminsan-minsan, ang mga problema sa mga kalakal at paglingkod na pampananalapi, at madalas maaayos kung makikitulungan ang consumer nang tuwiran sa company.

Kahit na, pagkaraan, magharap sila ng reklamo sa CFPB o kumuha ng attorney, makakatulong kung mauunang gumalaw ang consumer.

Maaabot ang pinakamaraming company sa telephone, e-mail, online chat, buson, o social media. e-mail, online chat, mail, or social media. Mga payo na makakatulong:

- Huwag kailanman magpaskil ng pansariling data sa social media o mga site na pang-review
- Iwasan ang galit, nanunuya, o nanakot na salita
- Punahin nang nakasulat kung sino ang nakusap ng consumer, kailan, at ano ang sinabi nila.

Bago makiugnay ang consumer sa company, dapat handa sila at may maaabot na information:

- Pangalan, address, phone number at account number o transaction number
- Ano ang nangyari—kasing linaw sa pinakakaya at nauukol sa paksa.
- Papaano gusto ng consumer upang ayusin ang problema
- Mga papeles at screen shot [larawan ng screen ng computer] upang ipakita ang nangyari

Pagkuha ng legal na pagtulong para sa mga taong nakaranas ng discrimination

- Para sa legal na mapagkukunan, na nakalista ayon sa state, dalawin ang: lawhelp.org (sa Ingles)
- Upang malaman ukol sa pagiging dapat para sa pagtulong, mula sa program ng Legal Services, na tinutustusan ng Legal Services Corporation, dalawin ang: lsc.gov/what-legal-aid/find-legal-aid (sa Ingles)
- Hanapin ang office ng attorney general ng state ninyo: naag.org/find-my-ag (sa Ingles)

Magharap ng reklamo

Mayroon problema as isang kalakal o paglingkod na pampananalapi? Ipapadala namin ang reklamo ninyo sa company at magsasagawa na makatanggap kayo ng sagot—sa pangkalahatan, sa loob ng 15ng araw.

Makiugnay sa amin

 Online
consumerfinance.gov (sa Ingles)

 Sa phone
(855) 411-CFPB (2372)
(855) 729-CFPB (2372) TTY/TDD

 Sa buson
Consumer Financial Protection Bureau
P.O. Box 2900
Clinton, IA 52733-2900

 Magharaop ng reklamo
consumerfinance.gov/complaint